

Дмитро Карпека

Практична граматика КИТАЙСЬКОЇ МОВИ

2026

УДК 811.581.11'36(075)
К26

Рецензенти:

Хуан Сюмей (黄秀梅), professeur invité. (Центр китайської культури у м. Париж, Франція / Centre de la culture chinoise à Paris, France)

Карпека, Д. О.

К26 Практична граматики китайської мови / Д. О. Карпека. —
Вінниця : Нова Книга, 2026. — [xxviii], 739 с.
ISBN 978-617-557-002-9

Цей посібник є найдокладнішою на сьогодні україномовною систематичною практичною граматикою сучасної китайської мови (байхуа / путунхуа), яка розрахована на осіб, що засвоїли базовий нормативних курс сучасної китайської мови та бажають поглибити чи систематизувати свої знання. В основу матеріалу «Граматики» покладено, з одного боку, мову сучасної китайською преси та літератури, а з іншого боку, повсякденну розмовну мову з урахуванням найсуттєвіших стилістичних та діалектних особливостей. У кінці «Граматики» міститься додаток, який пропонує стислий опис такого фонетико-граматичного явища, як еризація фіналей.

Книга призначається у першу чергу для студентів сходознавчих вузів та факультетів, аспірантів та викладачів, а також для найширшого кола читачів, які цікавляться китайською мовою.

УДК 811.581.11'36(075)

ISBN 978-617-557-002-9

© Карпека Д. О., текст, 2026
© Парфенюк О. С., обкл., 2026
© Нова Книга, оригінал-макет, 2026

ЗМІСТ

ПЕРЕДМОВА.....	xviii
Основні відмінності між граматичним ладом веньяню і путунхуа.....	xx
1. Іменники та номіналізація.....	1
1.1. Загальні іменники.....	1
1.2. Матеріальні іменники.....	3
1.3. Збірні іменники.....	4
1.4. Абстрактні іменники.....	5
1.5. Власні назви.....	5
1.6. Часові та просторові іменники.....	6
1.7. Категорія означеності / неозначеності іменників.....	6
1.8. Ексклюзивна референція.....	8
1.9. Множина іменників.....	9
1.10. Синтаксичні функції іменників.....	11
1.10.1. Синтаксичні функції іменників на рівні словосполучення.....	11
1.10.2. Синтаксичні функції іменників на рівні речення.....	12
1.11. Семантичні поля іменників.....	13
1.12. Номіналізація.....	14
1.13. Займенникові іменники.....	15
2. Числівники та рахівні суфікси.....	16
2.1. Цифри, розряди та кількісні числівники.....	16
2.2. Порядкові числівники.....	18
2.3. Нумерація.....	19
2.4. Звичайні дроби, відсотки та десяткові дроби.....	19
2.4.1. Звичайні дроби.....	19
2.4.2. Відсотки.....	20
2.4.3. Десяткові дроби.....	20
2.5. Приблизні числа.....	21
2.5.1. Конструкція суміжної кількості.....	21
2.5.2. Конструкції приблизної кількості.....	21
2.5.3. Конструкції невизначеного надлишку.....	22
2.6. Половини.....	24
2.7. Кратні числа.....	25
2.8. Додаткові числа.....	25
2.9. Альтернативні ієрогліфічні позначення чисел.....	25
2.10. Математичні символи та прості арифметичні операції.....	27

2.11. Таблиця множення.....	27
2.12. Іменники-позначення міри та рахівні суфікси.....	27
2.12.1. Стандартні іменники-позначення міри.....	28
2.12.2. Іменники-позначення міри, що вказують на пакування.....	29
2.12.3. Квантитативні іменники групування.....	29
2.12.3.1. Незначна невизначена кількість або обсяг.....	29
2.12.3.2. Іменники обчислюваного групування.....	30
2.12.3.3. Парні об'єкти.....	31
2.12.3.4. Частини або серії.....	31
2.12.4. Частини цілого (репрезентація).....	32
2.12.5. Рахівні суфікси.....	32
2.12.5.1. Редуплікація рахівних суфіксів.....	33
2.12.5.2. Рахівний суфікс 个.....	34
2.12.5.3. Рахівні суфікси, пов'язані з фізичною формою та / чи зовнішнім виглядом.....	35
2.12.5.4. Рахівні суфікси, пов'язані з функціонально-онтологічною категорією.....	38
2.12.5.5. Рахівні суфікси, пов'язані з характерною дією.....	42
2.12.5.6. Рахівні суфікси, орієнтовані на місце розташування.....	42
2.12.5.7. Рахівні суфікси з метафоричним узусом.....	43
2.12.6. Сполучення рахівних суфіксів із поширеними означеннями.....	43
2.12.7. Еліпсис рахівних суфіксів.....	45
2.12.8. Двоскладові рахівні суфікси.....	47
2.12.9. Композитні рахівні суфікси.....	47
2.12.10. Морфофонологічні стягнення числівника з рахівними суфіксами.....	47
2.12.11. Фразеологічне сполучення морфем 一个.....	47
2.12.12. Морфема 一 як аспектуальний маркер короткочасності дії чи ознаки.....	48
2.12.13. Еліпс числівника 一 у позиції перед 个.....	48
3. Займенники.....	49
3.1. Особові займенники.....	49
3.2. Вказівні займенники.....	52
3.3. Питальні займенники.....	56
3.3.1. Питальні займенники веньяню у сучасній китайській мові.....	62
3.4. Неозначені займенники.....	64
3.5. Енумеративні займенники.....	66
3.6. Пронімінальні словосполучення.....	67

3.7. Квазізайменники.....	68
3.8. Узагальнено-абстрактний займенниковий суб'єкт чи об'єкт.....	70
3.9. Одночасне вживання особових та вказівних займенників.....	71
3.10. Ієрогліфічний запис 什麼 / 甚麼 замість 什么.....	72
3.11. Займенниковий прислівник 特此.....	72
4. Прикметники у функції означення та присудка.....	73
4.1. Прикметники у китайській мові.....	73
4.2. Кваліфікативні та квантитативні прикметники.....	74
4.3. Прислівники ступеня і комплєменти ступеня.....	75
4.4. Службове слово 的 як маркер атрибутивності (означення).....	78
4.5. Атрибутивна та предикативна функції прикметників.....	81
4.5.1. Прикметники та їхня синтаксична валентність.....	81
4.5.2. Прикметники, що вживаються лише атрибутивно.....	83
4.5.3. Прикметники, що вживаються лише предикативно.....	84
4.6. Семантико-граматичні групи прикметників.....	85
4.6.1. Градуальні та неградуальні прикметники.....	85
4.6.1.1. Ступені порівняння прикметників та прислівників.....	87
4.6.2. Конверсійні та питомі прикметники.....	87
4.6.3. Похідні та непохідні прикметники.....	88
4.6.4. Редупльовані та нередупльовані прикметники.....	88
4.6.5. Семантично позитивні та негативні прикметники.....	91
4.7. Рестриктивна сполучуваність прикметників.....	92
4.8. Семантично зумовлена сполучуваність прикметників.....	93
4.9. Видо-часові форми прикметників.....	93
4.10. Прикметники у порівняльних конструкціях.....	94
4.11. Прикметники типу 好看.....	95
4.12. Стале адвербіальне словосполучення 越来越.....	96
5. Неад'єктивні означення.....	97
5.1. Типологічна характеристика означень.....	97
5.2. Типи неад'єктивних означень.....	98
5.2.1. Іменникове означення.....	99
5.2.2. Дієслівне означення.....	99
5.2.3. Означення, виражене підрядним реченням.....	100
5.2.4. Прийменникові та післяйменникові словосполучення у функції означення.....	100
5.2.5. Означення, виражені числівниками / вказівними займенниками з рахівними суфіксами.....	100
5.2.6. Займенникове означення.....	101

5.2.7. Означення, виражене фразеологізмами.....	102
5.3. Черговість слідування означень.....	102
5.4. Прикінцеві положення.....	105
5.4.1. Однорідні означення.....	105
5.4.2. Довге означення.....	106
5.5. Граматичні особливості службового слова 之 як маркера означення.....	107
5.6. Дієслівне використання (функціональна вербалізація) прикметників.....	108
5.7. Неозначене означення «якийсь».....	108
6. Дієслова дії.....	109
6.1. Перехідні та неперехідні дієслова.....	110
6.2. Динамічна та статична семантика дієслів дії.....	113
6.3. Дативні дієслова.....	113
6.4. Каузативні дієслова.....	118
6.4.1. Рамкові каузативні конструкції.....	123
6.5. Віддієслівні прийменники.....	126
6.6. Узгодження підмета з присудком-дієсловом дії.....	126
6.7. Узгодження дієслова дії з прямим додатком.....	128
6.8. Аспектуальність дієслів дії: доконаність і тривалість.....	130
6.8.1. Доконаність дії: видо-часовий маркер 了.....	132
6.8.2. Емфатична конструкція 是……的.....	142
6.8.3. Тривалість дії: видо-часовий маркер (正) 在.....	145
6.9. Аспектуальність дієслів дії: тривалість як спосіб дії та минулий час як досвід.....	147
6.9.1. Тривалість як спосіб дії: видо-часовий маркер 着.....	147
6.9.2. Різниця у граматичному значенні між формами на (正) 在 та на 着.....	150
6.9.3. Минулий час як досвід: видо-часовий маркер 过.....	151
6.9.3.1. Композитний видо-часовий маркер 过了.....	155
6.10. Видо-часові форми дієслів у функції означення.....	157
6.11. Редуплікація дієслів.....	158
7. Дієслова дії та позначення часу.....	160
7.1. Слова, що позначають момент у часі.....	160
7.2. Тривалість.....	161
7.3. Короткочасна тривалість.....	164
7.4. Частотність.....	166
7.5. Прикметниковий займенник 每.....	167

7.6. Інші слова з часовим значенням.....	168
7.7. Позначення часу та заперечення.....	169
7.7.1. Заперечні описові речення.....	169
7.7.2. Заперечні оповідні речення.....	170
7.7.3. Заперечні пояснювальні речення.....	171
7.8. Синтаксична варіативність обставин часу.....	171
8. Дієслова дії та локативність.....	172
8.1. Локативність та позиційні індикатори.....	172
8.2. Прийменник 在 у позначеннях місця.....	175
8.3. Обставина місця як завершальний елемент речення.....	177
8.4. Обставина місця як початковий елемент речення.....	179
8.5. Модифікатори напрямку дії.....	181
8.5.1. Односкладові модифікатори напрямку дії 来 та 去.....	181
8.5.2. Двоскладові модифікатори напрямку дії.....	182
8.5.2.1. Вживання двоскладових модифікаторів напрямку дії у непов'язаних із фізичним рухом значеннях.....	186
8.6. Модифікатор пункту призначення 到.....	195
9. Обставини.....	197
9.1. Обмежувальні обставини.....	197
9.1.1. Позначення часу.....	197
9.1.2. Односкладові референційні прислівники.....	199
9.1.2.1. Прислівники 才 та 就.....	201
9.1.2.2. Прислівники 再 та 又.....	202
9.1.2.3. Рамкові конструкції з прислівником 也.....	202
9.2. Описові обставини.....	203
9.3. Описові обставини, орієнтовані на ініціатора або орієнтовані на дію.....	205
9.4. Еліпс адвербіального маркера 地.....	206
9.5. Черговість слідування однорідних обставин.....	208
10. Комплементи.....	211
10.1. Результативні комплементи.....	211
10.1.1. Результативні комплементи-прикметники.....	216
10.1.2. Результативні комплементи-односкладові результативні дієслова.....	217
10.1.3. Результативні комплементи у конструкціях з 把, 被 та у	

конструкціях семантичного пасиву.....	217
10.1.4. Результативні комплементи та цільові / очікувані результати в імперативних реченнях.....	218
10.2. Потенційні комплементи.....	218
10.3. Комплементи характеристики дії та наслідкового стану.....	221
10.4. Комплементи порівняння.....	227
10.5. Комплементи тривалості.....	233
10.6. Комплементи кратності.....	237
10.7. Комплементи напрямку.....	240
10.8. Три “de” у китайській мові: службові слова 的, 地 та 得.....	242
11. Заперечні конструкції.....	244
11.1. Заперечна морфема 不.....	244
11.1.1. Редуплікація двоскладових дієслів у функції присудка загального ствердно-заперечного питального речення.....	250
11.2. Заперечна морфема 别.....	251
11.3. Заперечна морфема 未.....	254
11.4. Заперечна морфема 无.....	256
11.5. Заперечні морфеми веньяню, що епізодично трапляються у сучасній китайській мові.....	257
11.6. Заперечна морфема 没.....	258
11.7. Порівняння вживання заперечних морфем 不 та 没(有).....	264
11.8. Синтаксична позиція заперечних морфем 不 та 没(有).....	266
11.9. Категоричне заперечення.....	267
11.10. Подвійне заперечення.....	268
12. Прийменники.....	270
12.1. Паритетні характеристики прийменників.....	271
12.1.1. Стилiстичні характеристики прийменників.....	271
12.1.2. Валентність прийменників.....	272
12.1.3. Керування прийменників.....	273
12.1.4. Просодичні характеристики прийменників.....	274
12.1.5. Синтаксична позиція прийменникових словосполучень.....	274
12.1.6. Специфіка узусу прийменників.....	275
12.2. Семантичні категорії прийменників.....	276
12.2.1. Напрямок і місцезнаходження.....	276
12.2.1.1. «[у напрямку] до» або «у бік».....	276

12.2.1.2. «з, від» (відправна точка у просторі або часі).....	278
12.2.1.3. «до, прибуваючи в; досягаючи / досягнувши» (пункт призначення або прибуття).....	279
12.2.1.4. «уздовж».....	280
12.2.1.5. «навпроти; назустріч, обличчям / фасадом до».....	281
12.2.1.6. «біля, поруч [із]; спираючись / покладаючись на».....	283
12.2.1.7. «у, в; на».....	283
12.2.1.8. «крізь, через».....	285
12.2.1.9. «[на відстані] від».....	285
12.2.1.10. «на / у [певному] місці».....	285
12.2.2. Час.....	286
12.2.2.1. «о, у / в; на; під час» (відповідають на питання «коли?»).....	286
12.2.2.2. «з / від [певного часу]» (відповідають на питання «відколи?»).....	286
12.2.2.3. «(аж) до [певного часу]» (відповідають на питання «допоки?; до якого часу?»).....	288
12.2.2.4. «у найбільш слушний / найзручніший момент; скориставшись; при нагоді, за зручності».....	289
12.2.2.5. «коли; тоді як; якщо».....	291
12.2.2.6. «якомога швидше».....	292
12.2.3. Адресат дії, бенефіціар дії чи співучасник дії.....	292
12.2.3.1. «[разом] із».....	292
12.2.3.2. «для, задля; заради; замість, за».....	294
12.2.3.3. «під [числюсь] відповідальністю».....	295
12.2.4. Інструмент або засіб здійснення дії.....	296
12.2.4.1. «за допомогою, використовуючи» (відповідає на питання «чим?»).....	296
12.2.4.2. «на [чомусь]» (про засоби пересування).....	297
12.2.5. Об'єкт докладання дії, відповідності або узгодження.....	297
12.2.5.1. «покладаючись / спираючись на».....	297
12.2.5.2. «за допомогою; завдяки; шляхом».....	298
12.2.5.3. «згідно з, відповідно до; на підставі».....	299
12.2.5.4. «стосовно, що стосується; щодо».....	302
12.2.5.5. «крім, за винятком».....	303
12.2.5.6. «вважати за, розглядати як; приймати за».....	304
12.2.6. Граматичні маркери (службові слова).....	305
12.2.6.1. Показники прямого додатка.....	305

12.2.6.2. Показники пасивного стану.....	306
12.2.6.3. Показники об'єкта порівняння.....	308
12.3. Синтаксична позиція прийменникових додатків.....	310
13. Конструкція інверсії прямого додатка з прийменником 把.....	313
13.1. Структурні особливості конструкції з 把.....	313
13.1.1. Означений характер прямого додатка з 把.....	317
13.1.2. Синтаксичні елементи після дієслова-присудка.....	318
13.1.3. Семантика дієслова-присудка у реченнях із 把.....	320
13.2. Навмисний характер дії у реченнях із 把.....	320
13.3. Конструкція інверсії прямого додатка з 把 в імперативних реченнях.....	321
13.4. Особливість конструкцій з 把 в оціночних реченнях.....	322
13.5. Конструкція інверсії прямого додатка з 把 у контекстах безпосереднього спілкування та зв'язної оповіді.....	323
13.6. Вживання прийменника 将 замість 把 у конструкції інверсії прямого додатка.....	323
13.7. Синонімічна рамкова конструкція 以……为.....	324
14. Конструкції пасивного стану з прийменником 被 та без нього.....	325
14.1. Три лексико-граматичні типи пасивних конструкцій у китайській мові.....	325
14.2. Умовно пасивні конструкції.....	326
14.3. Формальні пасивні конструкції.....	331
14.3.1. Загальна характеристика.....	331
14.3.2. Основні семантичні особливості.....	333
14.3.3. Основні структурно-граматичні особливості.....	335
14.3.3.1. Пасивні зв'язкові структури 被视为 та 被认为是.....	339
14.4. Лексичні пасивні конструкції.....	339
15. Ланцюжкові синтаксичні конструкції.....	344
15.1. Перше дієслово у функції прийменника, що вводить непрямий додаток місця.....	344
15.2. Друге дієслово-індикатор мети дії.....	346
15.3. Перше дієслово, що вказує на підставу або причину.....	351
15.4. Перше дієслово, що вказує на супутній спосіб або обставини вчинення дії.....	352
15.5. Конструкція безпосередньої послідовності дій.....	354

15.6. Конструкція одночасності дій.....	356
15.7. Напівдіоматична емфатична ланцюжкова конструкція.....	358
15.8. Редукована сполучна ланцюжкова конструкція.....	359
16. Дієслово-зв'язка 是 та його синоніми.....	361
16.1. Дієслово-зв'язка 是 як предикативне ядро складеного іменного присудка.....	362
16.2. Службове слово 的 у конструкціях із дієсловом-зв'язкою 是.....	365
16.3. Семантико-синтаксичні особливості дієслово-зв'язки 是.....	367
16.4. Складені іменні присудки з факультативним дієсловом-зв'язкою 是.....	371
16.5. Дієслово-зв'язка 是 у позначеннях наявності чи існування.....	374
16.6. Дієслово-зв'язка 是 як маркер емфатизації.....	378
16.7. Дієслово-зв'язка 是 як маркер загальної оцінки ситуації.....	382
16.8. Дієслово-зв'язка 是 як складова частина сполучників.....	383
16.9. Дієслово-зв'язка 是 як ядро стрижневої конструкції.....	384
16.10. Синоніми до дієслово-зв'язки 是.....	384
16.10.1. Дієслово-зв'язки, запозичені з веньяню.....	385
16.10.2. Дієслово-напівзв'язки.....	389
17. Дієслово 有 та його синоніми.....	395
17.1. Граматичні особливості дієслово 有.....	395
17.2. Дієслово 有 у значенні позесивності.....	400
17.3. Дієслово 有 у значенні екзистенційності.....	401
17.4. Дієслово 有 як маркер неозначеної референції підмета.....	402
17.5. Дієслово 有 як вербалізатор у конструкціях величини / розміру або міри / ступеня.....	404
17.6. Дієслово 有 як службовий елемент у конструкціях тотожності.....	404
17.7. Дієслово 有 як складова частина композитних прикметників.....	405
17.8. Дієслово 有 як вербалізатор семантики розвитку та змін.....	406
17.9. Морфема 有 як складова частина умовного підрядного сполучника 只有.....	406
17.10. 没(有) як форма заперечення дієслів дії.....	407
17.10.1. Заперечення минулої або dokonаної дії.....	407
17.10.2. Питальні конструкції з 没(有).....	408
17.11. Морфема 有 у партитивному значенні.....	409
17.12. Дієслово 有 як перший елемент ланцюжкової конструкції.....	410

17.13. Дієслова-синоніми до дієслова 有.....	410
17.14. Дієслово 有 як факультативний елемент словосполучення.....	414
18. Дієслова, що вимагають дієслівних додатків або додатків-підрядних речень.....	415
18.1. Дієслова наміру та прагнення.....	416
18.1.1. Дієслова позитивного наміру та прагнення.....	416
18.1.2. Дієслова негативного наміру.....	417
18.1.3. Дієслова сильного позитивного прагнення.....	417
18.1.4. Дієслова колективного наміру.....	418
18.1.5. Дієслова озвученого наміру.....	418
18.1.6. Дієслова реалізації наміру.....	419
18.1.7. Дієслова фрустрації та примусу.....	419
18.2. Дієслова суб'єктивного ставлення.....	419
18.3. Дієслова пізнання та сприйняття.....	420
18.4. Дієслова суб'єктивного візуального сприйняття та суб'єктивної оцінки.....	421
18.5. Допоміжні частково десемантизовані дієслова.....	421
19. Модальні дієслова.....	424
19.1. Семантичні категорії модальних дієслів.....	424
19.1.1. Дозвіл.....	424
19.1.2. Можливість.....	428
19.1.3. Ймовірність.....	430
19.1.4. Здатність або навичка.....	433
19.1.5. Обов'язок, зобов'язання.....	434
19.1.6. Бажання.....	436
19.1.7. Готовність із відтінком охочості.....	438
19.1.8. Необхідність, вимушеність.....	438
19.1.9. Сміливість, рішучість.....	439
19.2. Суб'єктно-об'єктна орієнтація модальних дієслів.....	440
19.3. Заперечні форми модальних дієслів.....	440
19.4. Комунікативно-граматичний тип речень із модальними дієсловами.....	441
19.5. Модальні дієслова у конструкціях майбутнього часу.....	442
19.6. Комбінаторні особливості модальних дієслів.....	446
19.7. Семантичні особливості вживання деяких модальних дієслів у неформальному повсякденному мовленні.....	452

19.8. Квазімодальні словоформи.....	455
19.9. Прикінцеві положення.....	458
20. Телескопічні синтаксичні конструкції.....	461
20.1. Тема та підтема.....	461
20.2. Тема та підмет.....	462
20.3. Структура «підмет + присудок» у ролі теми.....	464
20.4. Структура «(підмет +) присудок» у позиції між темою та коментарем.....	465
20.5. Опосередкована імперативна конструкція.....	465
21. Комунікативні типи китайських речень.....	466
21.1. Оповідні речення.....	467
21.2. Описові речення.....	472
21.3. Пояснювальні речення.....	474
21.3.1. Пояснювальні речення зі структурою «топік + коментар».....	474
21.3.1.1. Дієслова «бути», «мати(ся)» та «перебувати».....	474
21.3.1.2. Ад'єктивні присудки.....	476
21.3.2. Пояснювальні речення зі структурою «підмет + присудок».....	477
21.3.2.1. Констатація дії у минулому.....	477
21.3.2.2. Потенційні комплєменти.....	477
21.3.2.3. Фактичні констатації та звичні дії.....	477
21.3.2.4. Пізнання та вподобання.....	477
21.3.2.5. Наміри та плани.....	478
21.3.3. Заперечення у пояснювальних реченнях.....	478
21.4. Оціночні речення.....	478
21.4.1. Оціночні речення з модальними дієсловами.....	479
21.4.2. Оціночні речення з прикметниками у супроводі прислівника ступеня чи з комплєментами ступеня.....	479
21.5. Порівняння комунікативних типів речень.....	479
21.6. Прикінцеві положення.....	482
22. Пояснювальні речення з заключною часткою 了.....	484
22.1. Зміна або припинення / скасування попередньої ситуації.....	485
22.2. Об'єктивна констатація факту, яка супроводжується суб'єктивним ставленням мовця.....	487
22.3. Підбиття підсумків після низки дій.....	489
22.4. Ритмічно зумовлений узус заключної частки 了 з односкладовими	

дієсловами та прикметниками у функції присудків.....	490
22.5. Вживання 了 одночасно у двох або трьох функціях.....	491
22.6. Додавання заключної частки 了 до речень чотирьох комунікативних типів.....	492
22.6.1. Власне пояснювальні речення.....	492
22.6.2. Оповідні речення.....	493
22.6.3. Описові речення.....	494
22.6.4. Оціночні речення.....	495
22.6.5. Контекстуальні підтексти.....	496
22.7. Функціонально обмежені результативні комплементи, що вживаються лише у реченнях із морфемою 了.....	497
23. Сполучники та сполучні слова.....	500
23.1. Сполучники, що пов'язують слова або словосполучення.....	500
23.1.1. Номінальні копулятивні сполучники.....	500
23.1.2. Сполучник 而.....	501
23.1.3. Сполучник 并.....	502
23.2. Сполучники та сполучні слова, що пов'язують частини складного речення.....	502
23.2.1. Синтаксична позиція сполучників, сполучних слів та підрядних частин.....	504
23.3. Семантичні категорії сполучників та сполучних слів.....	505
23.3.1. «але, проте; втім».....	506
23.3.2. «і, та; а також».....	506
23.3.3. Підрядні означальні речення.....	509
23.3.4. Сполучники причинно-наслідкового зв'язку: «оскільки; тому що, через те що; [ось] тому[-то і], відтак».....	511
23.3.5. Умовно-обґрунтовальні сполучники: «оскільки вже, якщо / коли вже, раз уже».....	513
23.3.6. Умовні сполучники: «якщо / коли..., то / тоді...».....	514
23.3.7. Сполучні конструкції виняткової умови: «тільки якщо, лише за умови; варто лише».....	519
23.3.8. Допустові сполучники: «хоча, хоч і».....	521
23.3.9. Узагальнено-допустові сполучники: «незалежно від того, що / хто / як...; хто / що / як би не...; хай хто / що / як би...не...».....	524
23.3.10. Підрядні часу.....	526
23.3.11. Сполучники суб'єктивно-риторичної переваги: «краще [вже]..., ніж...».....	530
23.3.12. Сполучники пояснення мети: «[(за)для того (,)] щоб, аби, заради	

[того (,) щоб]; щоб не».....	531
23.3.13. «крім, окрім, за винятком; не кажучи вже про».....	532
23.3.14. Інші типи підрядних частин.....	533
23.4. Корелятивно-паралельні конструкції.....	535
23.5. Безсполучникові конструкції.....	536
23.6. Гібридно-сурядний безсполучниковий міжморфемний зв'язок між елементами багатокomпонентних модальних словоформ.....	537
24. Питальні речення.....	541
24.1. Загальні питання.....	541
24.2. Загальні питання з відтінком припущення.....	544
24.3. Пропозиція у формі питання.....	545
24.4. Альтернативні питання.....	545
24.5. Емфатизовані загальні питання з 是否 / 是不是 та 难道 / 莫非 / 怎么 / 真是.....	547
24.6. Ствердно-заперечні питання.....	549
24.7. Загальні питання з інверсією прямого додатка.....	551
24.8. Спеціальні питання.....	552
24.9. Уточнюючі питання з часткою 呢.....	554
24.10. Риторичні питання.....	554
24.11. Окличні питання.....	556
24.12. Опосередковані питання.....	557
25. Наказові та окличні речення.....	558
25.1. Дієслівний присудок у наказовому реченні.....	558
25.2. Прямий додаток у наказовому реченні.....	558
25.3. Наказові речення: початкові елементи та заключні частки.....	560
25.3.1. Заключна частка 罢了.....	565
25.3.2. Заключна модально-експресивна частка 着(得)呢.....	566
25.3.3. Частка 为止.....	566
25.4. Усні та письмові прохання.....	566
25.5. Вигуки та окличні речення.....	567
25.6. Окличні речення: частки та обставини міри / ступеня.....	574
26. Еліпси членів речення та частин речення.....	577
26.1. Еліпс членів речення у відповідях на питання.....	579
26.2. Еліпс членів речення у безпосередньому спілкуванні віч-на-віч.....	580

26.3. Еліпси у порівняльних конструкціях.....	580
26.4. Прихована присутність оповідача в оповіді.....	581
26.5. Еліпс членів речення у зв'язному тексті.....	581
27. Вплив просодичного балансу на синтаксичну структуру речення.....	584
27.1. Сполучення «— + рахівний суфікс» як маркер неозначеності.....	584
27.2. Морфофонологічний баланс між дієсловом та прямим додатком до нього.....	586
27.2.1. Прямий додаток як кінцевий елемент.....	586
27.2.2. Перехідне дієслово як кінцевий елемент.....	589
27.2.3. Неперехідне дієслово як кінцевий елемент.....	590
27.3. Двоскладова ритмічна модель китайського мовлення.....	591
27.3.1. Відмінності у двоскладовій ритміці між поезією та прозою.....	592
27.3.2. Залежність ролі морфеми у структурі двоскладової ритміки від лексико-граматичного навантаження цієї морфеми.....	593
27.3.3. Сполучуваність двоскладових та односкладових повнозначних і службових слів при утворенні двоскладових ритмічних одиниць.....	596
27.4. Ритмічні структури часто вживаних синтаксичних моделей.....	599
27.4.1. Структура «дієслово + прямий додаток».....	599
27.4.2. Структура з редулькованими дієсловами.....	600
27.4.3. Структура «означення + означуване слово».....	600
27.5. Ритмічна структура з повторюваними компонентами.....	601
27.6. Прикінцеві положення.....	602
28. Стилiстичні аспекти синтаксичних конструкцій.....	606
28.1. Презентаційний чинник.....	606
28.1.1. Нашарування або послiдовнiсть образiв.....	606
28.1.2. Повторення задля кумулятивного ефекту.....	608
28.1.3. Факторизація.....	610
28.1.4. Паралельне узгодження.....	611
28.1.5. Інверсія означення або обставини.....	611
28.2 Риторичний чинник.....	612
28.2.1. Синтаксичний паралелiзм.....	612
28.2.2. Прогресія.....	613
28.2.3. Анадиплосис.....	614
28.2.4. Чергування довгих та коротких речень.....	615
29. Морфосинтаксична структура лексичних одиниць.....	616

29.1. Моносилабічна основа китайського словникового складу: лексеми та морфеми.....	616
29.1.1. Типологія моносилабічного сегмента лексикону.....	617
29.1.1.1. Базисні моносилабічні автосемантичні (повнозначні) слова.....	618
29.1.1.2. Моносилабічні граматичні (службові) слова.....	619
29.1.1.3. Моносилабічні афіксальні морфеми.....	619
29.1.1.4. Моносилабічні фонологічно детерміновані лексеми.....	623
29.2. Загальна характеристика мікросинтаксичних одиниць у структурі китайського лексичного фонду.....	623
29.2.1. Дисилабічні мікросинтаксичні одиниці.....	623
29.2.1.1. Копулятивні (сурядні) лексеми.....	624
29.2.1.1.1. Когіпонімічні сполучення.....	624
29.2.1.1.2. Антонімічні сполучення.....	626
29.2.1.1.3. Синонімічні сполучення.....	628
29.2.1.1.4. Послідовні сполучення.....	630
29.2.1.1.5. Фонетичні композити.....	631
29.2.2. Атрибутивні (підрядні) лексеми.....	633
29.2.3. Предикативні лексеми.....	640
29.2.4. Дієслівно-об'єктні лексеми.....	643
29.2.5. Комплементарні лексеми.....	647
29.3. Трискладові лексико-синтаксичні одиниці.....	649
29.4. Чотирискладові (або багатоскладові) лексико-синтаксичні одиниці, сполучення та ідіоми.....	653
29.4.1. Чотирискладові (або багатоскладові) лексико-синтаксичні одиниці та сполучення.....	653
29.4.2. Чотирискладові лексико-синтаксичні ідіоми.....	655
29.5. Багатоскладові лексико-синтаксичні ідіоми.....	657
29.6. Умовно вільні морфосинтаксичні одиниці.....	659
30. Макросинтаксичні конструкції.....	660
30.1. Дериваційні та синтагматичні механізми речення.....	660
30.1.1. Базова синтаксична модель SVO.....	660
30.1.2. Службові слова як засоби синтагматичного зв'язку.....	663
30.2. Взаємодія та взаємозв'язок мікросинтаксису словотвору та макросинтаксису побудови речення.....	667
30.2.1. Синтаксична валентність копулятивних (сурядних) лексем.....	667

30.2.1.1. Синонімічно-копулятивні прикметники.....	667
30.2.1.2. Синонімічно-копулятивні дієслова.....	668
30.2.2. Синтаксична валентність атрибутивних (підрядних) лексем.....	668
30.2.2.1. Атрибутивні прикметники з інкорпорованими прислівниками.....	668
30.2.2.2. Атрибутивні дієслова, що вимагають множини суб'єкта.....	670
30.2.3. Синтаксична валентність предикативних лексем.....	671
30.2.3.1. Синтаксично-семантичні відношення між суб'єктом та предикатом у предикативних лексемах.....	671
30.2.3.2. Стилiстично забарвлені предикативні дієслова.....	674
30.2.3.3. Предикативні ідіоматичні лексеми.....	676
30.2.4. Синтаксична валентність дієслівно-об'єктних лексем.....	677
30.2.4.1. Сепарабельність дієслівно-об'єктних лексем.....	677
30.2.4.2. Прийменникові конструкції та допоміжні дієслова 来 або 去 у функції супровідного елемента дієслівно-об'єктних лексем.....	680
30.2.4.3. Дієслівно-об'єктна лексема з двома прямими додатками.....	681
30.2.4.4. Рекурсія однокорених дієслівних компонентів на мікросинтаксичному та макросинтаксичному рівнях.....	684
30.2.5. Синтаксична валентність комплементарних лексем.....	685
30.2.5.1. Усталені та ситуативні форми комплементарних лексем.....	685
30.2.5.2. Внутрішньоструктурні відносини типу АБ або АА між дієсловом та його комплементом.....	687
30.2.5.3. Аналіз комплементарного компонента у структурі комплементарної лексеми.....	688
30.2.5.4. Структурна варіативність комплементарних лексем.....	692
30.3. Синтаксична економія та принцип ретроспективного відновлення семантико-граматичних елементів.....	692
31. Внутрішньомовні транспозиції.....	696
31.1. Варіативність, зумовлена диференціацією модальностей.....	696
31.1.1. Розповідь про дію або констатація факту.....	696
31.1.2. Ядерна структура, що стоїть за конструкціями з 把 та 被.....	698
31.1.3. Трансформація оповідного речення в описове.....	700
31.1.4. Опис статичного або динамічного явища.....	701
31.2. Варіативність, зумовлена стилістичними міркуваннями.....	704

31.2.1. Стилiстична варiативнiсть iз використанням iнших дiєслiв, крiм 是.....	705
31.2.2. Використання предикативної конструкції 是不是 або 是否 як альтернативного засобу утворення загального питання.....	709
31.3. Синтаксична варiативнiсть порядку слiв як засiб реалiзацiї смислових та прагматичних акцентiв.....	711
31.3.1. Синтаксичнi моделi квантитативної дистрибуцiї: диференцiацiя агенса та пацiєнса.....	712
31.3.2. Семантико-синтаксична валентнiсть дiєслова та типологiя його актантiв.....	713
31.3.3. Семантико-синтаксична реалiзацiя кiлькiсних параметрiв.....	716
31.3.4. Використання 是 для акцентуацiї часу, мiсця, мети, причини тощо.....	717
31.3.5. Семантична конвергенцiя ствердних та заперечних структур у контрфактуальному контекстi.....	719
31.3.6. Конверсiя iменника у прикметник або дiєслово.....	719
31.4. Функцiональний потенцiал синонiмiчних рядiв у контекстi синтаксичної та лексичної сполучуваностi.....	720
31.5. Логiко-синтаксична органiзацiя китайської речення: взаємодiя принципiв економiї, контекстуальностi та логiчної послiдовностi.....	721
31.5.1. Контекстуально-детермiнований елiпс суб'єкта та об'єкта.....	722
31.5.2. Контекстуально зумовлений елiпс особового займенника 它.....	722
31.5.3. Контекстуально зумовлений елiпс присвiйних означень.....	723
31.5.4. Синтаксична компресiя: елiпс сполучникiв.....	723
31.5.5. Темпоральна та логiчна iєрархiя послiдовностi у часових словосполученнях.....	724
31.5.6. Хронологiчна експозицiя у межах зв'язного висловлювання.....	725
31.5.6.1. Ситуативна рамкова сполучна конструкцiя послiдовностi дiй 先..... 再.....	727
31.5.7. Лексико-синтаксична адаптацiя: перехiд вiд абстракцiї до дiї.....	729
31.5.8. Стилiстико-граматична внутрiшньомовна транспозицiя.....	730
ДОДАТОК: Еризацiя фiналей у путунхуа / байхуа.....	735

Навчальне видання

Карпека Дмитро Олександрович

Практична граматика китайської мови

Редактор *О. Б. Михайлюк*

Коректор: *О. В. Волощук, Лю Юйтань*

Комп'ютерна верстка: *М. О. Тронь, Цао Мейлін*

Підписано до друку 19.06.26. Формат 60×84/16.

Папір офсетний. Гарнітура *Arial, SimSum*. Друк офсетний.

Ум. друк. арк. 44,80. Зам. № 2608.

ПП «Нова Книга»,

21029, м. Вінниця, вул. М. Ващука, 20.

Свідоцтво про внесення суб'єкта видавничої справи

до Державного реєстру видавців, виготівників

і розповсюджувачів видавничої продукції

ДК № 2646 від 11.10.2006 р.

Тел.: (067) 656-26-50

E-mail: novaknyha@gmail.com

Паперові книги:
www.nk.in.ua

Електронні книги:
www.vilibri.com.ua